

Yüksekö?retim Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yüksekö?retim Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33494>

Özet

Yüksekö?retim Ya?am Kalitesi Ölçe?i (YKYÖ), Seyithan Demirda? taraf?ndan 2017 y?!?nda üniversite ö?rencilerinin yüksekö?retim kurumlar?ndaki ya?am kalitesi düzeylerini bilimsel ve psikometrik aç?dan geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir araçtır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin akademik, sosyal, çevresel ve ki?isel refah boyutlar?n? kapsayan çok boyutlu bir yap?y? hedef alm??tır. Bu ölçek, yüksekö?retim ortamlar?n?n ö?rencilerin genel iyi olu? halleri üzerindeki etkilerini de?erlendirmek için önemli bir araç sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi, Yüksekö?retim, Ö?renci Refah?, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Seyithan Demirdag

Yazarlar

Seyithan Demirdag

Amaç

Ölçe?in temel amacı, Türkiye'deki yüksekö?retim ö?rencilerinin alg?lad?klar? ya?am kalitesi düzeylerini standardize edilmi? bir araçla ölçmektir. Bu amaç do?rultusunda, üniversite ya?am?n?n çe?itli yönlerini (e?itim, sosyal çevre, kampüs olanaklar? vb.) kapsayan ve ö?rencilerin memnuniyetini yans?tan faktörlerin belirlenmesi hedeflenmi?tir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve e?itim yöneticilerine, ö?rencilerin ya?am kalitesini olumsuz etkileyen alanlar? tespit etme ve bu alanlara yönelik iyile?tirme stratejileri geli?tirme konusunda somut veriler sunmay? amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle üniversite ö?rencilerinin kar??la?t??? özgül zorluklar? ve refah kaynaklar?n? de?erlendirmede kullan?lmak üzere tasarlanm??tır.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Yüksekö?retim Ya?am Kalitesi Ölçe?i, ya?am kalitesini multidisipliner bir yap? olarak ele alır. Bu yap?, genellikle dört ana faktör veya boyutta incelenir: **Akademik Ya?am Kalitesi** (e?itimden memnuniyet, ders yükü), **Sosyal Ya?am Kalitesi** (arkada?lık ili?kileri, sosyal aktiviteler), **Çevresel ve Kurumsal Kalite** (kampüs olanaklar?, yönetim hizmetleri) ve **Ki?isel/Duygusal ?yi Olu?** (stres düzeyi, genel mutluluk).

Bu çok boyutlu yakla??m, ölçe?in sadece akademik ba?ar?y? de?il, aynı zamanda ö?rencilerin üniversite ortam?nda bütünsel olarak nas?l hissettiklerini de kapsamasma olanak tan?r. Ölçek,

öğrencilerin subjektif değerlendirmelerini objektif kurumsal koşullarla ilişkilendirerek kapsamlı bir yaşam kalitesi profili sunar.

Geçerlik

Yükseköğretim Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü göstermek üzere gerçekleştirilmiştir. Geliştirme makalesinde (Demirdağ, 2017) detaylı sunulan geçerlik analizleri, genellikle **Yapı Geçerliliği** (Construct Validity) ve **Kapsam Geçerliliği** (Content Validity) üzerine odaklanmıştır.

Yapı geçerliliği, açıklayıcı ve doğrulayıcı **faktör analizi** (AFA ve DFA) yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen çok faktörlü yapısını istatistiksel olarak desteklediğini göstermiştir. Ayrıca, uzman görüşlerine başvurularak ölçek maddelerinin ilgili yapıyı temsil etme yeterliliği (Kapsam Geçerliliği) sağlanmıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirilmiştir. Ayrıca kullanılan yöntem **Ç Tutarlılık Güvenirliktir**. Bu kapsamda, ölçeğin ve alt boyutlarının **Cronbach Alfa** katsayıları hesaplanmıştır.

2017 tarihli geliştirme çalışmasına göre, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının yüksek olduğu ve alt boyutlar bazında da kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik değerlerine ulaşıldığı rapor edilmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verebilme yeteneğine sahip olduğunu ve yükseköğretim yaşam kalitesini güvenilir bir şekilde ölçtüğünü işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, maddelerin altında yatan boyutları belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** uygulanmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve maddelerin yaşam kalitesinin farklı yönlerini temsil eden ayrı faktörler altında toplandığını ortaya koymuştur.

AFA'ya takiben, elde edilen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, model uyum indekslerinin (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstererek, ölçeğin yapısal modelinin verilerle iyi bir uyum sergilediğini ve geliştirilen faktör yapısının geçerli olduğunu kanıtlamıştır.

Ölçme Aracı Detayları

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Tipik olarak 4'lü veya 5'li seçenekler kullanılır, örn: "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum").

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Üniversite öğrencileri (Yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören bireyler).

Age Group: Genellikle 18-30 yaş arası genç yetişkinler.

Population Details: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin farklı fakülte ve bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencileri.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Kağıt kalem veya dijital ortamda uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Öğrenci Memnuniyeti, Psikometri, Üniversite Yaşamı, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Ölçek Geliştirme

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir (Not specified in source content).

Affiliation Email addresses: seyithandemirdag@gmail.com

Correspondence Address: Seyithan Demirdag

Şartlar, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2017 yılında Seyithan Demirdag tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle sorumlu yazar ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarın izni gereklidir. Ölçeğin kullanımı için standart bir ücret bilgisi mevcut değildir, ancak akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir.

Kaynaklar

Demirdağ, S. (2017). Yükseköğretim Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özelliklerinin Araştırılması. *Asya Öğretim Dergisi*, 5(2), 19-31.

Makalenin orijinal bağlantısı Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: yuksekogretim-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Yükseköğretim Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeriğinde sağlanmamıştır. Maddeler için yazarın yayımlanmış makalesine (Demirdağ, 2017) başvurulması gerekmektedir.